Dosarul nr. 21r-1137/23
Nr. generat de PIGD – 1-22014379-02-21r-03052023
Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
Judecător: Roman Mazureț

D E C I Z I E
În numele Legii

22 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Vitalie Pîslariuc și Ion Bulhac

A examinat *fără participarea părților*, în ordine de recurs, recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 23 ianuarie 2023, prin care plîngerea condamnatului **Mișcoi Mihail** referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează grav drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale a fost admisă parțial, și –

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanţă: 01.02.2022-23.01.2023;
Instanța de recurs: 03.05.2023-22.11.2024.

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 4 Cricova, avocatul Medeleanu Roman în interesele condamnatului Mișcoi Mihail și condamnatul nu au depus referință sau careva materiale suplimentare până la data de 17.10.2024 ora 09:30.

Asupra recursului declarat de directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 23 ianuarie 2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond.

1. La data de 31 ianuarie 2022, condamnatul Mișcoi Mihail a înaintat prin intermediul apărătorului Roman Medeleanu, o plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei.

În motivarea plângerii, condamnatul a indicat că în perioada detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, s-a aflat în condiții contrare art. 3 CEDO prin prisma supraaglomerării celulelor, lipsa de spațiu minim prevăzut de lege, acces limitat la lumina zilei, aerisire insuficientă a celulelor, condiții anti sanitare și antiigienice.

2. Prin *încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 23 ianuarie 2023* **s-a admis parțial plângerea** condamnatului Mișcoi Mihail, născut la *****, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Mișcoi Mihail, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pe o perioadă de 174 (una sută șaptezeci și patru) zile în calitate de condamnat.

I s-a explicat condamnatului Mișcoi Mihail, născut la *****, că în condițiile stabilite de art. 473^2 -473^4 CPP, *este în drept să înainteze o acțiune civilă prin care să solicite încasarea unei despăgubiri în valoare bănească pentru perioada detenției sale în condiții contrare art. 3 CEDO*.

Solicitările recurentului:

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 23 ianuarie 2023 a declarat recurs directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Vitalie Falcă solicitând: admiterea recursului, casarea încheierii, pronunțarea unei hotărâri prin care plângerea lui Mișcoi Mihail să fie respinsă ca neîntemeiată, în partea reducerii pedepsei pentru perioada de deținere în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.*

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat următoarele aspecte:

- neprezentarea de către deținut în instanța de fond a probelor ce confirmă întrunirea cumulativă a condițiilor de detenție prin care i-au fost afectate grav drepturile sale. Precizează că plîngerea care nu corespunde cerințelor imperative statuate de legiuitor privind conținutul acesteia (art. 473/2 alin. 2 din Codul de procedură penală), nu poate fi examinată în fond atît timp cît condamnatul sau prevenitul nu descrie detaliat condițiile sale de detenție;

- argumentul cheie ce a stat la baza aprecierii condițiilor de detenție ca fiind inumane și degradante a servit spațiul de 4 m^2 ce ar trebui să revină fiecărui condamnat. În context, precizează faptul că, potrivit raportului în care se descriu condițiile de detenție în fiecare instituție penitenciară în care a fost deținut Mișcoi Mihail, au fost prezentate datele cu privire la spațiul de deținere acordat acestuia, din care rezultă că norma de spațiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate, iar instanța contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse. Însă, CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi și alți factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind tratament inuman și degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții; igiena precară; infectarea cu paraziți; ventilația, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule și, în consecință, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spațiu acordat fiecărui deținut” prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie la aprecierea detenție ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestui fapt;

- în fapt, condițiile de detenție pentru deținutul Mișcoi Mihail, au corespuns minimului necesar conform condițiilor izolatorului de urmărire penală. Celulele corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. În același context, potrivit prevederilor pct. 466 a aceluiași act normativ, pe perioada toamnă iarnă temperatura aerului în spațiile de locuit nu este mai mică de 18° C. Iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât și artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri puterea căruia e de 100 W, celulele sunt amenajate cu prize. Aerisirea prin celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule și ferestre de aerisire amplasate mai sus de ușa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete care este despărțit de restul celulei printr-un perete. Totuși, deținutul este obligat să respecte regulile sanitaro- igienice și de igienă personală, să aibă un exterior îngrijit și să păstreze îmbrăcămintea și lenjeria de pat eliberată de administrația penitenciarului, să mențină permanent curățenia în încăperile de detenție, în celule, după deșteptare să-și aranjeze paturile conform modelului stabilit și să facă pe rând curățenie în celulă. Referitor la starea sanitaro-igienice, remarcă și faptul că anual este încheiat contract de prestare a serviciilor de deratizare și dezinsectizare, cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective periodic și la necesitate;

- deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai (lenjerie de pat, obiecte de primă necesitate igienică conform necesităților), sunt asigurați cu hrană caldă de trei ori pe zi, conform graficului prestabilit, gratuit, din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, în conformitatea cu Ordinul MJ RM nr. 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea regulamentului privind organizarea alimentației deținuților din penitenciar și Ordinului MJ RM nr. 100 din 07.03.2007, cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deținuților pentru cazurile excepționale când aprovizionarea deținuților cu hrană caldă nu este posibilă și a normelor de substituire a unor produse alimentare prin altele;

- totodată, Hotărârea Guvernului nr. 1462 din 30.12.2016, cu privire la „aprobarea Concepției Reformării sistemului penitenciar și Planului de măsuri pe anii 2016-2020”, stipulează că activitatea organelor sistemului penitenciar constă în implementarea unui ansamblu de măsuri social-politice, economice și ideologice de influență a condamnaților și persoanelor arestate preventiv, precum construcția

și reamenajarea încăperilor actuale în celule conform legislației în vigoare, ce urmează a fi realizate în perioada 2016-2020;

- referitor la petițiile adresate conducerii Penitenciarului nr. 13-Chișinău, menționează că deținutul nu a adresat careva petiții referitor la condițiile de detenție;

- menționează faptul că în conformitate cu Ordinul MJ 478 din 15.12.2006, pct.3 „Regulamentul cu privire la modul de asigurare a asistenței medicale persoanelor deținute în penitenciar”, deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere;

- ca temei de constatare, precum că ultimul s-a deținut în condiții precare instanța de fond s-a bazat pe deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului constatările care au fost trasate în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii în privința condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele 2007, 2011, 2017, nicidecum la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 - Chișinău în perioada în care s-a deținut condamnatul Mișcoi Mihail;

- or, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău se înregistrează evoluții pozitive privind ameliorarea esențială a condițiilor de detenție înregistrate, astfel în perioada anului 2011 - până în prezent au fost petrecute diverse lucrări, care au dus nemijlocit la îmbunătățirea nu doar a condițiilor de detenție, dar și a activității instituției în întregime: repararea celulelor din blocurile de regim nr. 1, nr. 2 și nr. 3; instalarea acoperișurilor pentru nișele exterioare ale ferestrelor de la demisolul blocului de regim nr. 3 și nr. 1, demisolul blocului detașamentului gospodăresc; repararea sistemului electric la toate blocurile de regim; reabilitarea cazanelor electrice pentru pregătirea hranei, fapt care a dus la îmbunătățirea considerabilă a calității hranei pentru deținuți; repararea încăperilor de primire a deținuților; repararea acoperișul la blocurile de regim nr. 1 și nr. 2; repararea încăperii băii centrale și celei destinată deținuților bolnavi de TBC; repararea capitală a încăperilor pentru baie de la blocul de femei; dotarea penitenciarului cu 2 mașini de spălat automat cu o capacitate de 25 kg; repararea încăperii destinate pentru întrevederile deținuților; repararea sistemului de apeduct; repararea blocului alimentar de la etajul 1 și 2; repararea mai multor spații de detenție, cu construcția pereților despărțitori la WC din celule, instalarea lavoarelor și robinetelor suplimentare, astfel la moment fiind instalate lavoare în aproximativ 80% de spații de detenție; reabilitarea cazanului pe bază de gaz natural destinat încălzirii încăperilor penitenciarului pe perioada rece a

anului; demararea lucrărilor de reamenajare a mai multor spații de detenție, fapt care va duce la îmbunătățirea condițiilor de detenție, etc.; achiziționarea unui cazan nou pentru prepararea hranei deținuților;

- potrivit raportul CPT urmare a vizitei din septembrie 2015, publicat pe pagina web a Comitetului, www.cpt.coe.int, CPT constată ameliorarea condițiilor materiale de deținere în instituția Penitenciarului nr. 13 - Chișinău (pct. 58);

- respectiv, consideră că, instanța de fond a încadrat greșit condițiile de detenție în care a fost deținut Mișcoi Mihail. De asemenea, instanța a ignorat și datele veridice expuse în raportul prezentat de administrația penitenciarului, aplicând reducerea din termenul de pedeapsă stabilită condamnatului Mișcoi Mihail, pe cale de consecință consideră că, încheierea este neîntemeiată și urmează a fi casată;

- astfel, menționează că prin admiterea plângerii prescrise, instanța de judecată a încălcat principiul securității raporturilor juridice;

- mai mult de atît prin plîngerea adresată de către Mișcoi Mihail acesta solicită reducerea termenului de pedeapsă, însă acesta a fost liberat din locul de detenție, respectiv plîngerea nu mai poate constitui obiect de examinare în limita în care a fost formulată. Acesta fiind legal citat nu s-a prezentat și respectiv nu și-a modificat sau completat solicitările.

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

4. Art. 447 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală stabilește că, (1) recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 4 Cricova, avocatul Medeleanu Roman în interesele condamnatului Mișcoi Mihail și condamnatul nu au depus referință sau careva materiale suplimentare până la data de 17.10.2024 ora 09:30.

Aprecierea instanței de recurs.

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate și cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge* recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul

Ciocana) din 23 ianuarie 2023*, ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerațiuni:

6. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

7. Conform art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

8. Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

9. Analizând normele de drept aplicabile cazului, instanța stabilește, că în temeiul prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților. Potrivit art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 Cod de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)-9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

10. Potrivit art. 473^2 Cod de procedură penală, (1) Plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi

înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat. (2) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plîngerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea. (3) Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. (4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. (5) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

11. În conformitate cu prevederile art. 473^3 Cod de procedură penală, (1) Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucție, cu participarea condamnatului sau a prevenitului și, după caz, a avocatului acestuia și a reprezentantului administrației instituției penitenciare. (2) Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare. (3) Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței

de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat sau prevenit în plîngere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmînează condamnatului sau, după caz, prevenitului care a depus plîngerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare. (4) Termenul maxim de examinare a plîngerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului este de 3 luni.

12. Potrivit prevederilor art. 473^4 Cod de procedură penală, (1) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu. (2) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum și de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condițiile contestate. (3) În urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. (4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. (6) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), preveniții sînt despăgubiți în conformitate cu art. 385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă. (7) Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) și (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăției organului care pune în

executare sentința sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. (8) Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei sau al detenției preventive, instanța de judecată dispune respingerea plângerii. (9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.

13. Potrivit *sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 08.09.2021*, Mișcoi Mihail a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264[1] alin. (4) CP; conform art. 84 CP i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an 3 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Hotărârea a fost menținută fără modificări prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15.12.2021.

14. Conform procesului-verbal de reținere, *Mișcoi Mihail a fost reținut la data de 08.09.2021. Termenul de executare al pedepsei s-a dispus de a fi calculat din data de 08.09.2021, iar sfârșitul termenului este preconizat pentru 07.12.2022.*

În conformitate cu raportul prezentat de instituția penitenciară nr. 4 Cricova, rezultă că **Mișcoi Mihail** *s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 10.09.2021-03.03.2022,* după care în perioada 03.03.2022-19.04.2022 s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 4 Cricova. Ulterior, **începând cu data de 19.04.2022, Mișcoi Mihail a fost liberat din detenție în condițiile art. 92 Cod penal**.

15. *Prin recursul depus directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Vitalie Falcă solicită respingerea plîngerii condamnatului Mișcoi Mihail în partea constatării și reducerii termenului de pedeapsă pentru deținerea în condiții precare în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, menționând că, condamnatul s-a deținut în acest penitenciar în condiții bune.*

Totodată, în motivarea recursului administrația Penitenciarului nr. 4 Cricova a indicat că prin plîngerea adresată de către Mișcoi Mihail acesta solicită reducerea termenului de pedeapsă, însă acesta a fost liberat din locul de detenție, respectiv plîngerea nu mai poate constitui obiect de examinare în

limita în care a fost formulată. Mișcoi Mihail fiind legal citat nu s-a prezentat și respectiv nu și-a modificat sau completat solicitările.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, ***instanța de fond doar a constatat*** *deținerea lui Mișcoi Mihail în condiții contrare art. 3 CEDO, fiind în imposibilitate de a-i reduce pedeapsa, pe motiv că Mișcoi Mihail a fost eliberat din penitenciar.*

Respectiv, i s-a explicat condamnatului Mișcoi Mihail că *este în drept să înainteze o acțiune civilă prin care să solicite încasarea unei despăgubiri în valoare bănească pentru perioada detenției sale în condiții contrare art. 3 CEDO.*

Astfel, în cadrul examinării plângerii, instanța de fond întemeiat a considerat că, condamnatul **Mișcoi Mihail** pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău s-a confruntat cu mici dificultăți, ce au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Colegiul penal menționează că alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție s-au adeverit.

Așadar, instanța de fond a dispus corect în privința condamnatului **Mișcoi Mihail**, că pentru perioada de **174 (una sută șaptezeci și patru) zile în care s-a deținut cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău**, în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, că potrivit art. 473^2 - 473^4 CPP, *are dreptul să înainteze o acțiune civilă prin care să solicite încasarea unei despăgubiri în valoare bănească pentru perioada detenției sale în condiții contrare art. 3 CEDO.*

16. Sub acest aspect, Colegiul penal menționează că la examinarea plîngerii condamnatului **Mișcoi Mihail** privind constatarea detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 și 13 ale Convenției pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale, pentru deținerea în condiții precare de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, instanța de fond nu a comis careva erori, or încheierea contestată este una justificată și motivată.

Respectiv, dat fiind faptul că pe parcursul examinării plângerii, condamnatul a fost liberat din detenție înainte de termen (la data de 19.04.2022),

iar ulterior fiind legal citat în ședința de judecată nu s-a prezentat și nici nu a înaintat vreo cerere prin care să-și modifice pretențiile, sau să clarifice solicitările sale, astfel că ***instanța de fond în mod întemeiat a considerat oportun a se expune doar în partea constatării deținerii condamnatului Mișcoi Mihail în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.***

17. Cu referire la alegațiile recurentului, instanța de recurs notează că la examinarea unor asemenea plângeri, sarcina probațiunii îi revine autorității în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, însă chiar și așa „Alegațiile despre rele tratamente contrare art. 3 trebuie să fie bazate pe probe corespunzătoare". Deși, Curtea recunoaște că proba de rele tratamente nu este ușor de a fi obținută, totuși alegațiile trebuie să fie justificate „dincolo de orice dubiu rezonabil" *(Cauza Alver c. Estoniei, 08 noiembrie 2005, § 49; Labita c. Italiei, 06 aprilie 2000, § 121).* Pentru a aprecia aceste probe, Curtea aplică, de obicei, standardul probațiunii „dincolo de orice dubiu rezonabil" *(cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, §161; cauza Boicenco c. Moldovei, 11 iulie 2006, §104; cauza Breabin c. Moldovei, 07 aprilie 2009, §49; cauza Gurgurov c. Moldovei, 16 iunie 2009, § 56)*. O astfel de probă derivă din coexistența unor concluzii suficient de întemeiate, clare și concordante sau din prezumții de fapt similare care nu pot fi puse la îndoială *(cauza Gorobeț c. Moldovei; 11 octombrie 2011, § 50).*

Totodată, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05 – 11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din țară, a subliniat că în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale și igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient și totodată fiind suprapopulate. Accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Inclusiv, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-și mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

17.1. Conform Raportului administrației Penitenciarului nr. 4 Cricova, se consideră că **Mișcoi Mihail** s-a aflat în condiții de detenție acceptabile în

Penitenciarul nr. 13 Chișinău și care corespund minimului de detenție necesar conform condițiilor stabilite de art. 3 CEDO.

În aceeași ordine de idei, în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, s-a constatat că majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, sunt într-o stare deplorabilă și ar putea fi calificate ca condiții inumane și degradante.

Astfel, se reține că administrația Penitenciarului nr. 4-Cricova nu a anexat la raport nici o probă care ar demonstra că din momentul vizitei reprezentanților Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante, condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău s-ar fi îmbunătățit semnificativ.

Or, analizând inclusiv și raportul prezentat de către administrația instituției penitenciare nr. 4 Cricova, în încheiere instanței de fond justificat s-a indicat că, penitenciarul a prezentat o informație generală cu privire la suprafața ce revine unui deținut în celulă în care a fost deținut **Mișcoi Mihail**, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare, nefiind luat în calcul că, aceasta nu este suprafața locativă, nefiind probată și respectarea condițiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât și artificial prin intermediul instalațiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai, că deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revenea reprezentantului administrației instituției penitenciare.

18. Respectiv, la 28 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe decizii în cauzele *Baban şi alţii c. Moldovei, Bulgacov şi alţii c. Moldovei, Cobîlceanu şi alţii c. Moldovei, Filat şi alţii c. Moldovei, Condreanu şi alţii c. Moldovei, Grigoraş şi alţii c. Moldovei şi Talambuţa şi alţii c. Moldovei,* unde reclamanții s-au plâns în fața Curții în baza art. 3 CEDO, invocând condițiile materiale inadecvate de detenție și, în unele cereri, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, precum și lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor lor.

19. La fel, instanța de fond în mod justificat a concluzionat că administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului **Mișcoi Mihail** condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului, care ar corespunde prevederilor legale și nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or argumentele enunțate în raportul menționat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman și/sau degradant al deținutului.

20. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 23 ianuarie 2023, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea este una legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare nu au fost reținute.

În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Vitalie Falcă împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 23 ianuarie 2023, adoptată în privința lui **Mișcoi Mihail**, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărîrii contestate fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: ***Marcel Juganari***

Judecător ***Vitalie Pîslariuc***

Judecător ***Ion Bulhac***